

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення механізмів формування мережі ліцеїв для запровадження якісної профільної середньої освіти» (реєстр. № 4629-1 від 09.02.2021), суб'єкт законодавчої ініціативи – народні депутати України Бабак С. В., Колебошин С. В., Гришина Ю. М. та інші.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом планується:

1) запровадити функціонування нової державної установи, що забезпечуватиме надання освітніх послуг у сфері дошкільної, повної загальної середньої та позашкільної освіти дітям, які перебувають на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я України;

2) розширити повноваження органів місцевого самоврядування та надати право міським, селищним, сільським радам створювати ліцеї, які спроможні забезпечити їх фінансування, до 01.09.2027; відтермінувати до 2027 – 2029 років норми щодо функціонування у комунальних ліцеях не менше чотирьох 10, 11, 12 класів відповідно;

3) надати можливість опорному закладу освіти надавати профільну середню освіту;

4) продовжити у 2021-2030 роках виділення субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа», у тому числі для запровадження трирічної профільної середньої освіти.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту впливатиме на видаткову частину державного та місцевих бюджетів.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів.

Реалізація законопроекту потребуватиме додаткових видатків державного бюджету на функціонування нової державної установи, що забезпечуватиме надання освітніх послуг у закладах охорони здоров'я; державного (освітня субвенція) та місцевих бюджетів на утримання комунальних ліцеїв з низькою наповнюваністю класів, додаткової чисельності педагогічних працівників, формування належної матеріально-технічної бази (інтернет, харчування, підвезення учнів і педагогічних працівників, пансіонне проживання учнів) тощо.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [20B4E4ED0D30998C04000000D72D2C0071147800](#)

Підписувач [Єрмоличев Роман Володимирович](#)

Дійсний з [03.07.2019 0:00:00](#) по [03.07.2021 0:00:00](#)

Міністерство фінансів України

07010-03-2/6070 від 25.02.2021

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття.

У Законі України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» не передбачені видатки на функціонування нової державної установи, що забезпечуватиме надання освітніх послуг у сфері дошкільної, повної загальної середньої та позашкільної освіти дітям, які перебувають на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я України.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини.

Проект Закону України не узгоджується з положеннями Кодексу.

Суб'єкт законодавчої ініціативи в порушення вимог статті 27 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) не подав фінансово-економічного обґрунтування з відповідними розрахунками та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Відповідно до статті 27 Кодексу закони або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються не пізніше 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду.

1. Відповідно до статті 8 Закону України «Про повну загальну середню освіту» здобуття повної загальної середньої освіти особою, яка перебуває на стаціонарному лікуванні в закладі охорони здоров'я, забезпечують заклади загальної середньої освіти, їхні філії, за якими засновниками закріплено заклади охорони здоров'я, або інші заклади освіти, їхні філії, зокрема на території закладу охорони здоров'я шляхом створення додаткових класів, визначення форми здобуття освіти, затвердження індивідуального навчального плану чи визначення іншого найбільш сприятливого для дитини способу здобуття освіти з використанням приміщень, обладнання, іншої матеріально-технічної бази відповідного закладу охорони здоров'я.

Положення про особливості організації форм здобуття загальної середньої освіти в закладах охорони здоров'я затверджене спільним наказом Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 13.11.2018 № 1232/2067.

Пунктом 19 цього Положення встановлено, що оплата праці педагогічних працівників, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти учнями, здійснюється за рахунок освітньої субвенції та/або коштів місцевих бюджетів.

Відповідно до законодавства про освіту забезпечення дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти на місцевому рівні віднесено до повноважень відповідних органів місцевого самоврядування.

Тому забезпечення державною установою надання дошкільної, повної загальної середньої та позашкільної освіти дітям, які перебувають на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я України, не узгоджується з положеннями чинного законодавства про освіту.

Крім того, реалізація зазначеної пропозиції потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету.

2. Статтями 89–90 Кодексу встановлено, що фінансування ліцеїв (засновником яких є міська рада з населенням більше 50 тисяч) здійснюється з бюджетів міських територіальних громад; ліцеїв (засновником яких є обласна рада) – з бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів.

Зазначене відповідає статтям 7, 86 Кодексу в частині розмежування видатків між місцевими бюджетами та принципам результативності, ефективності та субсидіарності.

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» для провадження освітньої діяльності комунального ліцею у його складі має бути створено та функціонувати не менше чотирьох 10 класів, наповнюваність учнів у класах профільної середньої освіти має становити не більше 30 учнів.

У 2019/2020 начальних роках в Україні функціонував 121 ліцей з фактичною наповнюваністю класів до 15 учнів.

Як показує практика, заклади освіти з низькою наповнюваністю позбавлені можливості надавати якісну освіту, а витрати на одного учня у таких закладах перевищують удвічі–втричі середні видатки по країні.

Отже, надання права органам місцевого самоврядування (малочисельним містам, сільським та селищним радам) засновувати ліцеї, а також відтермінування до 2027–2029 років норми щодо функціонування у комунальних ліцеях не менше чотирьох 10, 11, 12 класів призведе до сповільнення процесу реформування та трансформації освітньої мережі, неефективного витрачання коштів державного (освітньої субвенції) і місцевих бюджетів та потребуватиме вишукання додаткових ресурсів на утримання класів з низькою наповнюваністю учнів, на виплату заробітної плати додатковій чисельності педагогічних та інших працівників, на адміністративно-господарські послуги та утримання майна закладів тощо.

3. Відповідно до статті 35 Закону України «Про повну загальну середню освіту» початкова школа забезпечує здобуття початкової освіти, гімназія – базової середньої освіти, ліцей – профільної освіти.

В рамках реформування та модернізації освітньої системи опорні заклади освіти створені для здобуття виключно початкової та базової середньої освіти.

Ліцеї створені для забезпечення здобуття учнями 10–11 (12) класів профільної та якісної середньої освіти з метою розвитку самостійної науково-практичної, дослідницько-пошукової діяльності, розвитку інтелектуальних, психічних, творчих, моральних, фізичних, соціальних якостей.

Отже, надання опорними закладами освіти профільної освіти не відповідає статті 35 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (далі – Концепція), що затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р, діє до 2029 року.

Для забезпечення реалізації положень Концепції у державному бюджеті щорічно передбачається субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Зважаючи на це, врахування зазначеної субвенції у державному бюджеті має здійснюватися виключно в рамках періоду дії Концепції.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Питання щодо доцільності/недоцільності прийняття проекту Закону України має вирішуватися Міністерством освіти і науки України як головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Роман ЄРМОЛИЧЕВ